

KROATISCHE KUST, GOED OP WEG

UIT DE KUNST

Lopud is mijn lievelingseiland. Je kunt het in een halfuur te voet doorkruisen en je vindt er vooral rust en groen. Er is maar één dorpje en dat heeft zijn glorie tijd lang geleden gehad, maar midden in deze idylle prijkt een futuristisch kunstwerk van Olafur Eliasson en David Adjaye, waarin het thema 'licht' centraal staat. Fascinerend!

EEN TYPISCH MOTIEF

... waar ik keer op keer naar verlang, is het strand onder het Arboretum van Trsteno: een rotsige baai met kristalhelder zeewater en uitzicht op de Elafitische eilanden. Kun je de krekels al horen tjirpen en de branding ruisen?

WAT ME OP DE ZENUWEN WERKT

... zijn de *klapa*-koortjes die overal voor 'sfeervolle' begeleiding lijken te moeten zorgen. Echt, ik heb niets tegen zingende mannen met een gevoelige zuidelijke stem, maar het mag ook wel eens stil zijn. Ten eerste luister ik graag tijdens het eten naar de ruisende zee. En ten tweede zijn helaas niet alle zangers van het niveau Enrico Caruso of Luciano Pavarotti!

EEN BEPERKT MENU? NIKS DAARVAN

Een blik op de voorgerechten bij het diner: Dalmatische charcuterie en kaas. De avond erop? Hetzelfde. En de dag daarna: opnieuw. Hebben ze niets anders? Ho, proef

eerst eens even. Elke *pršut* (ham) smaakt hier anders omdat de dieren van een andere fokker komen, en elke *sir* (kaas) heeft dankzij de kruiden in de wei zijn eigen karakter. Het lijkt eerst eentonig, maar het is een gastronomisch avontuur!

ZADAR RELOADED

Zadar was een tijdlang het lelijke eendje onder de kuststadjes: zwaar gebombardeerd, een hoge werkloosheid. En een schilderachtige oude binnenstad? Echt niet. Maar er zijn wel prachtige musea en kerken. En Nikola Bašić. Deze architect blies Zadar met postmoderne kunstwerken nieuw leven in en zijn installaties veranderden het aanzien van de stad, wat ook de bewoners weer trots maakte. Hij denkt nu aan jachthavens en luxe hotels, maar ik vind het zo wel genoeg!

VISHALLEN

De lucht van rauwe vis is niet mijn favoriete geur. Toch kom ik graag in de vishal van Split. De glimmen- de vissenlijven en rood-blauwe inktvistentakels zijn een lust voor

het oog en het geschreeuw van de dragers, het gekijf van de klanten, het gepingel van de handelaren en de altijd aanwezige radio fascineren me zo dat ik de vis niet eens meer ruik.

KROATIË IN BEELD

In de jaren 60 was het Dalmatische landschap al geliefd bij regisseurs van indianenfilms van Europese bodem, maar Dalmatië staat nu helemaal *in the picture* omdat de fantasyserie *Game of Thrones* hier is opgenomen. Vooral Dubrovnik trekt drommen fans, die deze schitterende historische stad vooral kennen als King's Landing, de hoofdstad van de zeven koninkrijken ...

DE AUTEUR

Als geboren Joegoslaafse ben ik natuurlijk dol op Dalmatië. Hier kan ik me naar hartenlust aan een van mijn grootste liefhebberijen wijden: varen. Je vindt me dan ook vaak aan boord van een veerboot van rederij Jadrolinija.

MIJN LAATSTE AANKOOP

... heb ik in een grappig winkeltje in Dubrovnik gedaan. Ik verzamel oorbellen en kon de Village Hoop Earrings van Michal Negrin gewoon niet laten liggen. Thuis sla ik zulke kitscherige winkeltjes altijd over, maar op reis voel ik me onweerstaanbaar tot ze aange trokken, zeker in zo'n levendige stad als Dubrovnik met een warm zonnetje erbij.

DE KROATISCHE KUST IN CIJFERS

6

VAN DE TIEN KROATISCHE UNESCO-
WERELDERFGOEDEREN BEVINDEN
ZICH IN DALMATIË.

101

DALMATIËRS
ZORGDEN ERVOOR
DAT DIT KROATISCHE
HONDENRAS DOOR DE
KLASSIEKE DISNEYFILM
WERELDBEROEMD
WERD.

30

M LANG IS DE RIVIER DE
OMBLA, DIE DUBROVNIK VAN
DRINKWATER VOORZIET. HET IS
EEN VAN DE KORTSTE RIVIEREN
VAN EUROPA.

1

KROATISCHE WATerval behoort volgens het
NEW YORKSE REISTIJDSCHRIFT *TRAVEL + LEISURE*
TOT DE 25 FASCINERENDSTE VAN DE WERELD:
VELIKI SLAP.

89

EILANDEN EN RIFFEN VAN
DE KORNATI VORMEN DEZE
EILANDENGROEP IN DE
ADRIATISCHE ZEE.

600

GRANATEN VUURDEN JOEGOSLAVISCHE
TROEPEN OP 6 DECEMBER 1991 AF OP
DE BELEGERDE OUDE BINNENSTAD VAN
DUBROVNIK.

4300

M MEET HET 'LANGSTE EILAND',
DUGI OTOK, VAN NOORD NAAR
ZUID - MAAR:

5825

M MEET HET EILAND PAG
EN HET IS DAARMEE HET
LANGSTE EILAND VAN
DALMATIË.

942

EILANDEN LIGGEN VOOR DE
DALMATISCHE KUST. DAARTOE
BEHOREN OOK KLIFFEN EN MINI-
EILANDJES.

1200

LIGPLAATSEN VOOR JACHTEN TELT DE
GROOTSTE JACHTHAVEN VAN DALMATIË,
DE MARINA DALMACIJA.

2404

M LANG IS DE IN 2022 GEOPENDE BRUG
TUSSEN HET KROATISCHE VASTELAND EN
HET SCHIEREILAND PELJEŠAC.

2724

UUR PER JAAR SCHIJNT
DE ZON OP HET EILAND
HVAR. ZOU IEMAND
DIE OOI ECHT HEBBEN
GETELD?

1400

EURO BRUTO IS HET GEMIDDELDE
SALARIS VAN EEN KROATISCHE
WERKNEMER. AMBACHTSLIEDEN EN
FABRIEKSWERKERS VERDIENEN
MEESTAL MAAR 800 EURO.

606

JAAR GELEDEN ALWEER
SCHAFTE DUBROVNIK ALS
EERSTE STADSTAAT VAN
EUROPA IN 1416 DE
SLAVERIJ AF.

330

KM LANG IS DE KUST VAN
DALMATIË HEMELSBREED. ALS JE
LANGS ALLE BAAIEN RIJDT, MOET
JE OP HET DUBBELE REKENEN.

860.000

INWONERS TELT DALMATIË,
WAARMEE HET EEN LAGER
INWONERTAL DAN HET GEMIDDELDE
VAN HEEL KROATIË HEEFT.

60

M² MEET DE SV. KRIŽ IN NIN.
DAARMEE IS HET DE KLEINSTE
KATHEDRAAL TER WERELD.

FESTIVALS

Je zult het misschien niet geloven, maar het slaperige stadje **Tisno** (W D 7), bij de brug tussen het vasteland en Murter, is het decor van uitstekende electro- en dancefestivals, zoals Dimensions. Organisator club **The Garden** (thegardencroatia.com) heeft hiervoor een 'eigen' baai, waar bezoekers in appartementen of op een camping kunnen overnachten.

INFO

TZ Murter: Rudina bb, Murter, tzo-murter.hr, in de zomer dag. 8-22, in de winter ma.-za. 8-16 uur.

ŠIBENIK W E 7

Amsterdam is meer dan alleen het Paleis op de Dam en Rotterdam meer dan alleen de Erasmusbrug. Als je een stad tot het meest in het oog springende bouwwerk reduceert, doe je die stad geen recht aan. Dat geldt ook voor Šibenik. De kathedraal, zonder twijfel een geniaal bouwwerk, overtreft al het andere, maar de rest van de stad, die zo'n 42.000 inwoners telt, heeft de nieuwsgierige bezoeker ook veel moois te bieden.

Šibenik ligt op een hoogst ongebruikelijke plek te midden van een labyrint van eilanden, schiereilanden en lagunes aan de monding van de rivier de Krka. Vanwege de goed beschermde haven nam Venetië de stad in de 15e eeuw in bezit, en om diezelfde reden hebben de Ottomanen Šibenik verschillende keren belegerd. De massieve vesting Sv. Mihovil waakt dan ook niet voor niets over de oude stad! Tijdens de Kroatische Onafhankelijkheids-oorlog verloor Šibenik door Servische

bombardementen het havencomplex en de aluminiumindustrie, de economische basis van de stad. Tegenwoordig ziet het havengebied eruit alsof het ligt te wachten op betere tijden.

BEZIENSWAARDIGHEDEN

Natuurlijk is de beroemde kathedraal Sv. Jakova van Juraj Dalmatinac het hoogtepunt – hij staat tenslotte op de Werelderfgoedlijst van de UNESCO. Bovendien is hij het middelpunt van de oude stad, zodat je er niet omheen kunt. Maar misschien heb je ook nog zin om door de oude binnenstad te slenteren of de stad vanuit vogelperspectief te bekijken?

ŠIBENIK VAN BOVEN

Ik stel voor dat je eerst een bezoek brengt aan de **vesting Sv. Mihovil** 1 (Trdava svetog Mihovila). Vanaf hier heb je een fantastisch uitzicht over de stad en de zee en zie je ook meteen het doolhof van rivierarmen waarachter de stad schuilt. Smalle straatjes en trappen voeren langs de **begraafplaats** omhoog naar de 70 m hoge heuvel met het **fort**, dat de Venetianen in de 16e eeuw op Byzantijnse fundamenteën hebben gebouwd en waarvan de buitenmuren de tand des tijds hebben doorstaan.

Zagrade 21, tvrdjava-kulture.hr, dag. juni-aug. 9-22, apr.-mei, sept. 9-20, mrt., in de winter 9-17 uur, €11,50

SLENTEREN DOOR DE OUDE STAD

Bergafwaarts wandel je vanaf de vesting door straatjes met trappen naar de Ulica Sv. Luce en verder naar de Strme stube met het klooster **Sv. Lovre** 2, waarvan de **mediterrane tuin** (Andrije Kačić Miošića 11, meestal 9-20 uur) met het kleine café uitnodigt tot een pauze tussen geurende kruiden en struiken. Verder bergafwaarts kom je langs het Plein met de vier bronnen – **Trg Četiri bunara** 3. Net als in Zadar ligt er een grote **cisterne** onder het plein. Er staan hier ook tafeltjes van het chique restaurant **Pelegrini** 1 (► blz. 45). Vervol-

ŠIBENIK

BEZIENSWAARDIG

- 1 Vesting Sv. Mihovil
- 2 Sv. Lovre
- 3 Trg Četiri bunara
- 4 Monument voor Juraj Dalmatinac
- 5 Kathedraal van Šibenik (Sv. Jakova)
- 6 Voormalige stadsloggia/Gradska Vijećnica
- 7 Aquarium

OVERNACHTEN

- 1 Hostel Sv. Lovre
- 2 Hotel Jadran
- 3 King Krešimir Heritage Hotel
- 4 D-Resort
- 5 Hotel Spongiola

ETEN EN DRINKEN

- 1 Pelegrini
- 2 Restoran No. 4
- 3 Zlatna Ribica

WINKELN

- 1 Galerija Dana
- 2 Pijaca (Markt)

UITGAAN

- 1 Klub Azimut

SPORT EN ACTIVITEITEN

- 1 Stadsstrand Banj

gens wandel je onder een romantische **doorgang** door en sta je op een van de mooiste stadspleinen van de Kroatische kust, het **Trg Republike Hrvatske**. Een modern **monument voor Juraj Dalmatinac** 4 herinnert aan de architect wiens **kathedraal** 5 (► blz. 42) het plein domineert. Ertegenover staat de **stadsloggia** 6 van halverwege de 16e eeuw, waarin tegenwoordig een **restaurant** is gevestigd. Als het niet net lunch- of dinertijd is, kun je hier aan een van de tafeltjes op het terras een espresso drinken met uitzicht op de kerk!

GEVOEL VOOR HET MENSELIJKE

Kathedraal van Šibenik 5:

► blz. 42

NOG MEER SLENTEREN

Vanaf de kathedraal leidt de hoofdstraat van de oude stad, de **Ulica Kralja Tomislava** (in de volksmond Kalelarga genoemd), nog steeds bergafwaarts in oostelijke richting. Aan weerszijden van het straatje liggen winkels, restaurants en ijssalons. Loop eens een trapje omhoog of een paar treden omlaag, werp eens een blik in een doorgang naar een binnenplaats, let op de soms nog uitstekend bewaard gebleven laatgotische portieken. Je kunt hier niet verdwalen – als je niet meer weet waar je bent, vraag je gewoon naar de Kalelarga! Op een gegeven moment bereik je het straatje **Dobrič**, dat van de Kalelarga omlaag naar de haven loopt. Ongeveer

Hvar en ertussen kustplaatsjes die min of meer zijn overgeleverd aan het strandtoerisme. Het dankzij de beschutting van de bergen milde klimaat en de gezinsvriendelijke kiezelstranden maken de aantrekkingskracht van de Riviëra er ook bepaald niet minder op. Logisch dus dat hier alles om watersport en wandelen draait en er vrijwel geen culturele bezienswaardigheden zijn.

BEZIENSWAARDIGHEDEN

VAN PLAATS NAAR PLAATS TREKKEN EN STRANDEN TESTEN

De belangrijkste plaats van de 55 km lange Makarska Riviëra tussen Brela en Podgora is **Makarska** (📍 G 9, 13.000 inwoners). Hier opende in 1914 het eerste hotel zijn deuren en vind je ook de langste stranden – vrijwel alle stranden langs deze kust bestaan uit fijne kiezels. Zwemmen kun je overal, soms moet je een strandstoel en parasol huren. Mijn favoriete strand is het **Plaža Luka Deep** in het zuiden bij het park Osejava. Op een deel ervan zijn ligstoelen en parasols te huur en zijn er sportfaciliteiten en een bar, terwijl een ander deel ongerept is. Achter het strand ligt het schaduwrijke natuurpark. **Brela** (📍 G 8) in het noorden ligt op zo'n 15 km en is dus goed te fietsen als je niet bang bent voor het verkeer op de kustweg. Hier vind je de misschien

wel meest gefotografeerde plek langs de Riviëra: de **rots van Brela**. Deze klif ligt in zee bij het fijne kiezelstrand van **Punta Rata** en is begroeid met een door de wind geteisterde denboom – het is hier het mooist als de rode zon bij de rots in zee zakt. Om te zwemmen rijd ik meestal nog 11 km verder naar het noorden, naar **Pisak** (📍 G 8), waar enkele kiezel- en zelfs zandstranden zijn. Het is hier meestal vrij rustig.

OF TOCH EEN STUKJE WANDELEN?

Met dat enorme gebergte achter je lijkt dat een voor de hand liggend plan! Toch moet ik ongeofende wandelaars afraden in de hete zomermaanden de bergen in te trekken, want het Biokovo-gebergte loopt zeer steil op tot een hoogte van ruim 1700 m. Maar niet getreurd: je kunt ook kortere tochtjes maken, bijvoorbeeld naar de **botanische tuin van Kotišina** (📍 G 9), die op een hoogte van circa 350 m boven Makarska ligt (een wandeling van circa drie kwartier bergopwaarts). Je inspanningen worden beloond met inheemse planten, een mooie kloof en dito uitkijkpunten.

ETEN EN SLAPEN

🏠 OVERNACHTEN

VOORDELIG EN COMMUNICATIEF Hostel Makarska SUBTUB

De meerpersoonkamers zijn wat krap, maar de tweepersoonkamers, naar keuze met een eigen of een gedeelde badkamer, zijn leuk ingericht en een aanrader. Prvosibanijska 15, Makarska, hostelmakarska.com | €

VLAK BIJ HET STRAND EN COMFORTABEL Laurentum

Een van de beste hotels aan de Riviëra, op 6 km ten zuiden van Makarska. Attent personeel, een uitstekend restaurant en ruime, klassiek ingerichte kamers. Kraj 43, Tučepi (📍 G 9), hotellaurentum.com | €€

CHIC

Maritimo

Dit moderne hotel aan het strand is minimalistisch ingericht en een prima alternatief voor de grote strandhotels. Put Cvitačke, Makarska, hotel-maritimo.hr | €€

🍷 ETEN EN DRINKEN

VOOR FIJNPROEVERS

Jeny

Mooie locatie en een heerlijk terras, maar bovenal innovatieve, verfijnde gerechten en daarmee een bijzonderheid aan de Riviëra. Reserveren! Čović 1, Gornje Tučepi, restaurant-jeny.hr | €€€

VLEES VAN DE GRILL

Susvid

Dit rustieke restaurant in het centrum van Makarska is dankzij de T-bonesteaks ook buiten het stadje bekend. Kačićev trg 8, Makarska, tel. 098 923 69 66, op Facebook | €€

VERSE KRUIDEN

Stari Mlin

In deze voormalige oliemolen wordt fantasierijk gekookt. De kok gebruikt niet alleen kruiden uit het Biokovo-gebergte, maar specerijen uit de hele wereld. Prvosibanijska 43, Makarska, tel. 021 61 15 09, op Facebook | €€

DRINKS & SNACKS

Špina Bar

De ideale plek voor een avondje met goede wijn, olijven, ham, tramezzini of een kaasplateau. Kalalarga 32, Makarska, spina-bar.netlify.app, dag. 17-2 uur | €-€€

🌟 UITGAAN

GROTPLEZIER

Club Deep

In Makarska trekt de jeugd 's nachts naar een grot aan de rand van de stad, waar dj's trendy muziek draaien. Šetalište fra Jure Radića, Makarska, op Facebook

Fijne kiezels, getijden en rotsen zijn er overal aan de Makarska Riviëra, die soms rustig, soms wat drukker, maar altijd mooi is

👟 SPORT EN ACTIVITEITEN

WANDELEN

Natuurpark Biokovo

Op de website van natuurpark Biokovo vind je informatie over wandelroutes van uiteenlopende moeilijkheidsgraad. Hoogtepunt is de Skywalk op 1228 m hoogte! Park Prirode Biokovo, Mala obala 16, Makarska, pp-biokovo.hr, dagkaart vanaf €5

INFO

TZ Makarska: Obala kralja Tomislava 16, makarska-info.hr, juni-sept. dag. 8-21, de rest van het jaar ma.-vr. 8-14 uur.

Veerboten: jadrolinija.hr. Verschillende keren per dag naar Šumartin op Brač.

Bus: bussen van Promet Makarska (promet-makarska.hr, ook in het Engels) rijden langs de Makarska Riviëra.

SCHELLEN

Het **museum** in het franciscanen-klooster van Makarska (Malakološki muzej, Franjevački put, in de zomer dag. 9-13, 17-20 uur, €4,50) heeft een van de mooiste collecties schelpen en slakkenhuizen van Europa (ruim drieduizend exemplaren).